

NOTAT

Dato: 13. oktober 2005
Kontor: Erhvervs- og Familiesammenføringskontoret
J.nr.: 2005/4114-8
Sagsbeh.: NHL

Notat om betingelser for ægtefællesammenføring.

Indledning

I dette notat redegøres der nærmere for opbygningen af reglerne om ægtefællesammenføring, herunder om mulighederne for undtagelse for/fravigelse af en eller flere af betingelserne for, at der kan gives opholdstilladelse.

Lovgrundlaget

Adgangen til ægtefællesammenføring er meget detaljeret reguleret. Grundbestemmelsen er udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1:

”§ 9. Der kan efter ansøgning gives opholdstilladelse til

1) en udlænding over 24 år, som samlever på fælles bopæl i ægteskab eller i fast samlivsforhold af længere varighed med en i Danmark fastboende person over 24 år, der

- a) har dansk indfødsret,
- b) har statsborgerskab i et af de andre nordiske lande,
- c) har opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 eller
- d) har haft tidsubegrænset opholdstilladelse her i landet i mere end de sidste 3 år”

Betingelser

De betingelser, der er fastsat for meddelelse af opholdstilladelse på baggrund af ægteskab (eller fast samlivsforhold) kan opdeles i fire kategorier:

- Grundlæggende ufravigelige betingelser
- Grundlæggende fravigelige betingelser
- Supplerende ufravigelige betingelser
- Supplerende fravigelige betingelser

1. Om de grundlæggende ufravigelige betingelser

Der kan kun gives opholdstilladelse med henblik på ægtefællesammenføring, når der er tale om et ægteskab, der kan anerkendes efter dansk ret. Dette er primært en civilretlig vurdering. Det er således bl.a. et krav, at begge parter er fysisk til stede under selve vielsen.

Kravene gælder selvsagt ikke, hvis der er tale om et fast samlivsforhold. Her stilles der som udgangspunkt krav om 1½-2 års dokumenterbart faktisk samliv på fælles bopæl.

2. Om de grundlæggende fravigelige betingelser

Det er et grundlæggende krav for ægtefællesammenføring, at den herboende har et af de opholdsgrundlag, der er anført i udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1, og at begge parter er fyldt 24 år. Hvis en af disse betingelser ikke er opfyldt, kan der ikke gives opholdstilladelse efter bestemmelsen i § 9, stk. 1, nr. 1.

I tilfælde, hvor der grundet Danmarks internationale forpligtelser – uanset den manglende opfyldelse af de grundlæggende betingelser – bør gives tilladelse til ægtefællesammenføring her i landet, gives der opholdstilladelse efter bestemmelsen i udlændingelovens § 9 c, stk. 1, (ganske særlige grunde).

Dette fremgår udtrykkeligt af lovbemærkningerne.

3. Om de supplerende fravigelige betingelser

Følgende supplerende betingelser for ægtefællesammenføring er ufravigelige:

§ 9, stk. 2: Ansøgeren og den herboende skal underskrive erklæring om at ville deltage i en aktiv integrationsindsats.

§ 9, stk. 9: Der kan ikke gives opholdstilladelse, hvis der er bestemte grunde til at antage, at det er et pro forma-ægteskab.

Om de supplerende fravigelige betingelser

I udlændingelovens § 9, stk. 3-8 og stk. 10-11, er angivet de øvrige betingelser for ægtefællesammenføring:

§ 9, stk. 3: Forsørgelseskravet

§ 9, stk. 4: Garantistillelse for fremtidige offentlige udgifter til ansøgeren

§ 9, stk. 5: Den herboende ikke har modtaget offentlige ydelse i et år før ansøgningen

§ 9, stk. 6: Boligkravet

§ 9, stk. 7: Tilknytningskravet

§ 9, stk. 8: Forbuddet mod tvangsægteskaber

§ 9, stk. 10: Hvis den herboende inden for 10 år dømt for vold mv. mod tidligere ægtefælle

§ 9, stk. 11: Hvis den herboende inden for 10 år dømt for vold mv. mod børn

Betingelserne i stk. 3-8 og stk. 10-11 skal altid stilles, medmindre særlige grunde – eller i visse tilfælde ganske særlige grunde – herunder hensynet til familiens enhed, taler derimod. For visse af betingelserne (forsørgelseskrav, boligkrav og kravet om garantistillelse) er der i loven hjemmel til, at integrationsministeren fastsætter nærmere regler for disse betingelser. Dette er sket i form af bekendtgørelser.

De særlige grunde/ganske særlige grunde, der kan tale imod at stille en eller flere af betingelserne, er eksemplificeret i lovbemærkningerne.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis parterne ellers henvises til at leve som familie i et land, hvor den herboende ikke har mulighed for sammen med ansøgeren at indrejse og tage ophold, eksempelvis fordi den herboende fortsat er i risiko for asylrelevant forfølgelse i hjemlandet.

Det kan også være tilfældet, hvis den herboende har forældremyndighed eller samværsret over mindreårige børn bosiddende i Danmark. Der vil i den forbindelse skulle lægges betydelig vægt på, om der er fastsat og rent faktisk udøves samvær af sædvanligt omfang.

Uden at det nødvendigvis ville være påkrævet under henvisning til Danmarks internationale forpligtelser, kan en eller flere af betingelserne desuden fraviges, hvis det på grund af alvorlig sygdom eller alvorligt handicap vil være humanitært uforsvarligt at henvise den herboende ægtefælle til at tage ophold i et andet land, hvor den pågældende ikke kan tilbydes pasnings- eller behandlingsmuligheder.

Der er alene tale om eksemplificering. Der skal i enhver sag foretage en konkret vurdering af, om der ud fra sagens faktiske oplysninger er forhold, der kan begrunde fravigelse af en eller flere af betingelserne.

Sådanne konkrete afgørelser kan efter omstændighederne være praksisdannende, ligesom udlændingemyndighederne i øvrigt kan udvikle praksis omkring, hvornår der fraviges fra en eller flere betingelser.

Dette er således tilfældet for så vidt angår ministeriets notat af 26. maj 2003 om fravigelse af 24 års kravet og tilknytningskravet i sager, hvor den herboende har særlig erhvervsmæssig tilknytning til Danmark.